

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. kovo 7 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2023/0049(COD)

6896/23
ADD 5

ENT 38
MI 144
COMPET 151
IND 75
CHIMIE 14
AGRILEG 31
ENV 182
IA 33
CODEC 270

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. kovo 27 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	SWD(2023) 50 final
Dalykas:	KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS „POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA“, pridedamas prie pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl ES tręšiamųjų produktų skaitmeninio ženklinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1009

Delegacijoms pridedamas dokumentas SWD(2023) 50 final.

Pridedama: SWD(2023) 50 final

Briuselis, 2023 02 27
SWD(2023) 50 final

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS
POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

pridedamas prie

pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento

**kuriuo dėl ES tręšiamųjų produktų skaitmeninio ženklavimo iš dalies keičiamas
Reglamentas (ES) 2019/1009**

{COM(2023) 98 final} - {SEC(2023) 99 final} - {SWD(2023) 48 final} -
{SWD(2023) 49 final}

Santraukos lentelė
Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/1009 dėl ES tręšiamųjų produktų, poveikio vertinimas
A. Būtinybė imtis veiksmų
Kokia tai problema ir kodėl ji yra ES masto?
Tręšiamųjų produktų reglamentas (toliau – TPR) taikomas nuo 2022 m. liepos 16 d. ir jame nustatytos ES tręšiamųjų produktų tiekimo vidaus rinkai taisyklės. ES tręšiamųjų produktų gamintojai gali patys nuspręsti pateikti rinkai savo produktus kaip suderintus produktus (produktus, atitinkančius TPR) – tokie produktai laisvai juda vidaus rinkoje, arba kaip nesuderintus produktus (produktus, atitinkančius kiekvienoje ES šalyje taikomas nacionalines taisykles). Šiame poveikio vertinime aptariamas ES tręšiamųjų produktų (t. y. pateiktų rinkai pagal TPR) ženklavimo skaitmeninimas. Tręšiamųjų produktų reglamentu ženklavimo reikalavimai buvo gerokai sugriežtinti, palyginti su ankstesniu reglamentu. Taip pat nėra taisyklių dėl savanoriško etikečių skaitmeninimo, taigi, nėra minimalių standartų, kuriais būtų užtikrinta informacijos, kuri šiuo metu savanoriškai teikiama skaitmeniniu būdu, kokybė. Dėl to kyla pirmoji problema: naudotojams sunku suprasti ES tręšiamųjų produktų etiketes. Be to, išsamiai ženklavimo informacijai, kurios reikalaujama pagal TPR, pateikti reikia daug vietos, o tai gali tapti kliūtimi veiksmingam laisvam produktų judėjimui, nes etiketėse reikia daug vietos informacijai keliomis kalbomis. Tam tikra ženklavimo informacija dar ir dažnai keičiasi. Pavyzdžiui, įvairių rūšių maistinių medžiagų kiekis kiekvienoje organinių trąšų partijoje gali skirtis, priklausomai nuo naudojamų žaliavų kokybės. Be to, pramonės sektoriuje kai kurie ekonominės veiklos vykdytojai prieš produktui pasiekiant galutinius naudotojus etiketes perdaro, nes gaminiai yra sumaišomi, perpakuojami arba pasikeičia jų prekės ženklas. Kai produktai parduodami nesupakuoti, su jais reikia pateikti ir kiekvienam klientui pritaikytus informacinius lapelius, o tai, atsižvelgiant ir į nesupakuotų produktų pardavimo ypatumus, yra nepagrįsta administracinė našta. Dėl to kyla antra problema, t. y. gamintojams sunku tvarkyti ES tręšiamųjų produktų etiketes.
Ką reikėtų pasiekti?
Ši iniciatyva turėtų padėti pasiekti aukštą žmonių, gyvūnų ir augalų sveikatos bei aplinkos apsaugos ir saugos lygį, taip pat užtikrinti veiksmingą tręšiamųjų produktų vidaus rinkos veikimą suderinant taisykles visose 27 ES valstybėse narėse. Konkrečiau, ši iniciatyva turėtų pagerinti ES tręšiamųjų produktų etikečių aiškumą ir padėti ekonominės veiklos vykdytojams tinkamai tvarkyti etiketes.
Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda (subsidiarumo principas)?
Atsižvelgiant į tai, kad šis aspektas dar nėra įtrauktas į patį TPR, ES šalys tam tikrą problemos dalį galėtų spręsti nacionaliniu lygmeniu, priimdamos savo taisykles dėl minimalių etikečių skaitmeninimo standartų. Tačiau taip nebūtų išspręsta pirmoji nustatyta problema, nes tokia pati informacija be jokių pakeitimų būtų pateikiama fizinėse etiketėse. Toks požiūris neišvengiamai lemtų skirtingą praktiką visoje ES ir sudarytų kliūčių vidaus rinkos veikimui. Taip galėtų atsirasti nelygybė, susijusi su galimu lėšų taupymu ir informacijos teikimu. Tai taip pat padidintų pramonės sąnaudas, nes ji įvairiose ES šalyse turėtų prisitaikyti prie skirtingų skaitmeninio ženklavimo reikalavimų. Tačiau skaitmeninės etiketės nustatymas ES lygmeniu turi pridėtinės vertės, nes derinama įvairi praktika. Sukūrus vienodas sąlygas, tokia iniciatyva pagerintų vidaus rinkos veikimą ir kartu užtikrintų aukštą apsaugos lygį, kurio siekiama pagal TPR. ES veiksmai pridėtinės vertės duos ir todėl, kad tręšiamųjų produktų pramonėje galima masto ekonomija. Suderinus skaitmeninio ženklavimo reikalavimus visoje ES galėtų būti sudarytos palankesnės sąlygos naudoti daugiakalbes etiketes ir būtų lengviau platinti ta pačia etikete paženklintus produktus daugiau nei vienoje ES šalyje.
B. Sprendimai
Kokių yra galimybių pasiekti šiuos tikslus? Ar viena iš galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Jei ne,

kodėl?

Be atskaitos scenarijaus, pagal kurį nesiimama jokių veiksmų, poveikio vertinime nustatytos trys politikos galimybės. Galimybės galima sujungti.

- Pagal 1-ąją politikos galimybę siūloma, kad Komisija parengtų rekomendacinį dokumentą dėl skaitmeninio ženklavimo.
- 2-oji politikos galimybė gali būti suskirstyta į penkias atskiras galimybes (2a–2e), pagal kurias skaitmeninėje etiketėje galima pateikti įvairios apimties informaciją.

Pagal visas galimybes, kuriomis nustatomas skaitmeninis ženklavimas, leidžiama savo nuožiūra spręsti, ar pasirinktą informaciją teikti fizinėje etiketėje ant produkto, ar skaitmeninėje etiketėje. Be to, pagal visas galimybes, kuriomis nustatomas skaitmeninis ženklavimas, reikia laikytis kai kurių pagrindinių principų, kad būtų apsaugoti galutiniai naudotojai ir užtikrintas skaitmeninės informacijos prieinamumas, galimybės ją gauti ir kokybė.

Galiausiai kai kuriose iš toliau pateiktų galimybių atskiriami profesionalūs ir neprofesionalūs naudotojai. Tokios galimybės buvo įtrauktos, nes poveikio vertinime nustatyta, kad tai, *kokia* informacija, produktų naudotojų nuomone, yra esminė, ir tai, *kaip* jie naudoja etiketę, priklauso nuo naudotojų grupės (neprofesionalūs naudotojai, t. y. sodininkai mėgėjai, kurie nėra ekonominės veiklos vykdytojai, dažnai nesupranta etiketėje pateiktos techninės informacijos, o profesionaliems naudotojams etiketės apskritai mažiau svarbios).

- Pagal **2a politikos galimybę** tik skaitmeniniu būdu etiketėje būtų galima pateikti *tam tikrą* informaciją.
- Pagal **2b politikos galimybę** tik skaitmeniniu būdu etiketėje būtų galima pateikti *tam tikrą* informaciją, atskiriant profesionalius ir neprofesionalius naudotojus.
- Pagal **2c politikos galimybę** tik skaitmeniniu būdu etiketėje būtų galima pateikti *daugumą* informacijos.
- Pagal **2d politikos galimybę** tik skaitmeniniu būdu etiketėje būtų galima pateikti *daugumą* informacijos, atskiriant profesionalius ir neprofesionalius naudotojus.
- Pagal **2e politikos galimybę** tik skaitmeniniu būdu etiketėje būtų galima pateikti *tam tikrą* informaciją, kai ji skirta neprofesionaliems naudotojams, ir *daugumą* informacijos – profesionaliems naudotojams.
- Pagal **3-iąją politikos galimybę** skaitmeniniu būdu etiketėje galima pateikti visą informaciją apie produktus, kurie parduodami nesupakuoti (be produkto pakuotės) ir kurie neparduodami galutiniams naudotojams (pvz., kuriuos naudoja pramoniniai naudotojai, pvz., maišytojai, pakuotojai ar perpakuotojai).

Tinkamiausia galimybė yra **2a politikos galimybė** kartu su **3-ąja politikos galimybe**. Nors 2a politikos galimybė yra atsargiausia kalbant apie informacijos, kuri turi būti teikiama tik skaitmeniniu būdu, apimtį, taikant ją kartu su 3-ąja politikos galimybe dar geriau užtikrinama, kad abi problemos būtų sprendžiamos veiksmingai, nukreipiant veiksmus į tam tikrus rinkos segmentus, kuriuose skaitmeninis ženklavimas gali būti įgyvendinamas esant nedidelei rizikai, bet su dideliu poveikiu. Šiuo tinkamiausiu priemonių rinkiniu užtikrinama, kad būtų geriausiai išlaikyta sąnaudų ir naudos pusiausvyra, kartu labiausiai atsižvelgiant į skaitmeninę atskirtį¹.

Kokios yra įvairių suinteresuotųjų subjektų nuomonės? Kas kuriai galimybei pritaria?

Per konsultacijas patvirtinta, jog plačiai pritariama tam, kad būtų skaitmeninama tam tikra ženklavimo informacija. Apskritai pramonės suinteresuotieji subjektai šiek tiek palankiau vertino 2a ir 2d politikos galimybes (pagal 2d politikos galimybę skaitmeninėje etiketėje galima pateikti didžiausią ženklavimo informacijos dalį). Skirtingą šių dviejų galimybių vertinimą galima paaiškinti tuo, kad įvairiose bendrovėse skaitmeninimo lygis nėra vienodas (74 proc. respondentų per viešas konsultacijas nurodė, kad jie jau teikia informaciją apie produktą skaitmeniniu būdu).

Dėl bendro ES tręšiamųjų produktų etikečių skaitmeninimo valdžios institucijos apskritai tinkamiausiomis laikė 2a

¹ Skaitmeninė atskirtis — skirtumas tarp asmenų, kurie turi prieigą prie interneto ir gali naudotis naujomis paslaugomis, kurias teikia internetas, ir asmenų, kurie šiomis paslaugomis naudotis negali.

ir 2b politikos galimybes, visų pirma vertindamos jas kaip pertvarkos modelį (t. y. siekiant laipsniškai, kai tik bus įgytas pasitikėjimas, pereiti prie didesnės apimties skaitmeninio ženklavimo). Kalbant apie 2b politikos galimybę, nacionalinės valdžios institucijos nesutarė dėl to, kaip būtų įmanoma atskirti profesionalius ir neprofesionalius naudotojus.

3-ajai politikos galimybei plačiai pritaria visos suinteresuotosios šalys (įskaitant pramonę, valdžios institucijas ir produktų naudotojus).

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?

Poveikio vertinime numatoma, kad bendra metinė nauda įmonėms pagal tinkamiausią politikos galimybių derinį bus 6 857 EUR MVĮ ir 62 833 EUR didelėms įmonėms. Sutaupytos lėšos kompensuoja toliau nurodytas išlaidas, be to, tikimasi, kad ilguoju laikotarpiu bus sutaupoma daugiau lėšų. Jeigu tik skaitmeniniu būdu būtų galima pateikti tam tikrą informaciją (2a politikos galimybė) ir skaitmeniniu būdu pateikti visą informaciją apie produktus, parduodamus ekonominės veiklos vykdytojams (3-oji politikos galimybė), pramonė sutaupytų lėšų, nes:

- gamintojai, įskaitant MVĮ, galėtų patys spręsti, ar naudoti skaitmeninį ženklinimą. Todėl tie gamintojai, kurie bent vidutinės trukmės ar ilguoju laikotarpiu numato sutaupyti išlaidų, nuspręstų tai daryti;
- skaitmenines etiketes atnaujinti yra pigiau, todėl ilguoju laikotarpiu būtų galima tikėtis sutaupyti lėšų, nes etiketes reikėtų rečiau perspausdinti.

Todėl tinkamiausias galimybių derinys sumažins ženklinimo išlaidas ir sudarys vienodas sąlygas ekonominės veiklos vykdytojams. Ženklinimo išlaidos bus sumažintos etiketėje pateikiant informaciją daugiau kalbų ir išvengiant perspausdinimo dėl pakeitimų. Poveikio vertinime patvirtinama, kad kuo daugiau ženklinimo informacijos (ypač greitai kintančios) būtų leista pateikti skaitmeniniu būdu, tuo daugiau lėšų pramonė sutaupytų. Būtent todėl 3-oji politikos galimybė duotų didelės naudos.

Antra, pagal 2a politikos galimybę visa su sauga susijusi informacija išlieka fizinėje etiketėje. Sumažinus informacijos, kuri turi būti pateikiama fizinėje etiketėje, apimtį, saugos informacija taps matomesnė ir padės siekti sveikatos ir aplinkos apsaugos tikslo. Kalbant apie 3-ąją politikos galimybę, manoma, kad dėl specifinio produktų, kurie įtraukti į tą galimybę, pobūdžio (t. y. nesupakuoti produktai arba produktai, skirti naudoti kartu ir sumaišyti prieš jiems pasiekiant galutinį vartotoją) yra priimtina visą informaciją apie produktą, įskaitant saugos informaciją, pateikti skaitmeniniu būdu.

Galiausiai, šį tinkamiausią galimybių derinį lengviau taikyti ir užtikrinti jo vykdymą, nes nedaroma skirtumo tarp profesionalių ir neprofesionalių naudotojų. Tokio atskyrimo nėra ir pačiame TPR. Tai reikštų, kad gamintojai būtų turėję savo produktus skirti vienai ar kitai iš šių dviejų kategorijų ir kad vykdymo užtikrinimo institucijos būtų turėjusios tikrinti, ar profesionaliems naudotojams skirti produktai neparduodami neprofesionaliems naudotojams.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?

Poveikio vertinime daroma prielaida, kad bet kurios konkrečios įmonės informacijos teikimo skaitmeniniu būdu sąnaudos pagal 2a–2e ir 3 politikos galimybes būtų daugmaž vienodos.

Nepaisant **vienkartinų išlaidų** (pvz., QR kodų nuskaitymo įrangos pirkimas, etikečių pertvarkymas – didelėms įmonėms apie 14 998 EUR, MVĮ – 1 796 EUR) ir **einamųjų išlaidų** (pvz., darbuotojų perkvalifikavimas, įrangos nusidėvėjimas ir programinės įrangos bei tinklalapių priežiūra – didelėms įmonėms apie 2 700 EUR, MVĮ – 1 170 EUR), tikimasi, kad kartu taikant 2a ir 3-ąją politikos galimybes bus sutaupyta lėšų (kaip paaiškinta ankstesniame skirsnyje).

Koks bus poveikis MVĮ ir konkurencingumui?

Ankstyvuojų peržiūros proceso etapu kai kurios politikos galimybės buvo atmestos dėl to, kad jomis sudaromos neproporcingai nepalankios sąlygos MVĮ (pavyzdžiui, galimybės, pagal kurias siūlomas privalomas skaitmeninis ženklinimas).

Kartu taikant 2a ir 3-ąją politikos galimybes MVĮ galės pasinaudoti skaitmeninio amžiaus teikiama nauda, o našta joms bus sumažinta taip pat, kaip ir didesnėms įmonėms. Tačiau reikia pažymėti, kad, palyginti su didelėmis įmonėmis, MVĮ informacijos apie savo produktus internete veikiausiai teiks mažiau. Nors skirtumas tarp tokios

informacijos apimtis nėra didelis. Remiantis viešų konsultacijų rezultatais, 70 proc. MVĮ ir 79 proc. didelių įmonių informaciją apie savo produktus jau teikia skaitmeniniu būdu. Tai rodo, kad savanoriško skaitmeninio ženklinimo nauda MVĮ būtų labai tikėtina. Leidus ženklinimo informaciją pateikti nebe fizinėje, o skaitmeninėje etiketėje, bus remiamas tų įmonių, kurioms kyla sunkumų dėl ribotos ženklinimo vietos, konkurencingumas. Sumažinus informacijos, kuri turi būti pateikiama fizinėje etiketėje, apimtį galima pagerinti laisvą trešiamųjų produktų judėjimą visose 27 ES šalyse. Galimybė informaciją fizinėse etiketėse pateikti daugiau kalbų perkeliant tam tikrą informaciją į skaitmeninę etiketę reikštų, kad būtų ekonomiškiau platinti produktus keliose ES šalyse, o tai skatintų didesnes investicijas ir masto ekonomiją.
Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?
Ne, nors ES šalys gali patirti tam tikrų išlaidų dėl prisitaikymo prie naujojo reglamento. Tačiau dėl jau esamo skaitmeninio raštingumo ir darbo su skaitmeniniais įtaisais atliekant profesines pareigas poveikis ir (arba) našta nebus dideli.
Ar bus dar koks nors didelis poveikis?
Jokio kito reikšmingo poveikio nenumatyta.
Proporcingumo principas
Tinkamiausia galimybė atitinka proporcingumo principą. Ja neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti. Etikečių skaitmeninimas ir toliau bus neprivalomas. Kiekvieną kartą, kai tai bus daroma, kartu bus taikomi bendrieji skaitmeninio ženklinimo principai, siekiant užtikrinti skaitmeniniu būdu teikiamos informacijos kokybę ir prieinamumą. Laikantis požiūrio, kuris bus taikomas skaitmeniniam cheminių medžiagų (CLP reglamentas) ir ploviklių ženklinimui, ateityje skaitmeniniu būdu teikiamos informacijos apimtį galėtų būti įmanoma dar padidinti, atsižvelgiant į skaitmeninio ženklinimo srityje įgytą patirtį ir pasitikėjimą. Taip paprastinimo galimybių pramonei galėtų dar padaugėti.
D. Tolesni veiksmai
Kada politika bus persvarstoma?
Naujasis reglamentas bus vertinamas 2026 m. atliekant bendrą TPR veikimo vertinimą.